

اتاق بازرگانی، منابع، معادن و کشاورزی ایران
مرکز پژوهش‌ها

اهم پیشنهادهای بخش خصوصی درباره مصوبات صحن مجلس در خصوص لایحه بودجه ۱۴۰۴

(سقف منابع عمومی دولت و مفروضات منابع و مصارف)

آذر ماه ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش:

**اهم پیشنهادهای بخش خصوصی درباره مصوبات صحن مجلس در
خصوص لایحه بودجه ۱۴۰۴ (سقف منابع عمومی دولت و مفروضات منابع و مصارف)**

مدیریت پژوهش های اقتصادی

تهیه و تدوین: فرزانه صمدیان، نرگس مرادی

با همکاری معاونت امور مجلس اتاق ایران، کمیسیون های تخصصی اتاق ایران، اتاق های استانی، تشکلهای

تخصصی، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

تاریخ انتشار: آذر ماه ۱۴۰۳

طبقه بندی موضوعی: اقتصاد ایران

واژه های کلیدی: مصوبات صحن، لایحه بودجه ۱۴۰۴، بخش خصوصی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

بند (الف) تبصره ۱

موضوع: سقف استفاده از مشوق‌های مالیاتی

حکم: مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیاتی، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی از محل مجموع درآمدهای حاصل‌شده برای عملکرد سال ۱۴۰۴ کلیه مؤدیان به‌استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و ماده (۸۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و موارد مندرج در مواد (۱۳۹)، (۱۴۱)، (۱۴۳)، (۱۴۳ مکرر) و (۱۴۵) قانون مذکور، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به‌منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ **با اصلاحات و الحاقات بعدی، قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱**، برای اشخاص حقوقی تا هفت هزار و پانصد میلیارد (۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و اشخاص حقیقی تا هفتصد و پنجاه میلیارد (۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات (سود خالص) قابل اعمال است.

نکات مهم:

با حذف قوانین "تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها" و "جهش تولید دانش‌بنیان"، بیم آن می‌رود که سازمان امور مالیاتی با تفسیر این مصوبه بودجه، صرفاً معافیت‌های نا برده شده را مجاز بداند و معافیت‌های در نظر گرفته شده در این دو قانون را برای سال ۱۴۰۴ اجرایی نکند. با توجه به تورم‌های بالا، بسیاری از فعالان اقتصادی امکان استفاده از معافیت‌های قوانینی از قبیل قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱، را از دست خواهند داد. لذا توصیه می‌شود بخش حذف شده، به متن بازگردد.

پیشنهاد حذفی:

بند (الف) تبصره (۱) به شرح ذیل اصلاح شود:

مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیاتی، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی از محل مجموع درآمدهای حاصل‌شده برای عملکرد سال ۱۴۰۴ کلیه مؤدیان به‌استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و ماده (۸۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و موارد مندرج در مواد (۱۳۹)، (۱۴۱)، (۱۴۳)، (۱۴۳ مکرر) و (۱۴۵) قانون مذکور، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به‌منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ **با اصلاحات و الحاقات بعدی، قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱**، برای اشخاص حقوقی تا هفت هزار و پانصد میلیارد (۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و اشخاص حقیقی تا هفتصد و پنجاه میلیارد (۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات (سود خالص) قابل اعمال است.

جز (۲) بند (ذ) تبصره (۱)

موضوع: نرخ حقوق گمرکی نهاده‌های تولید

حکم:

حقوق گمرکی تمامی ماشین‌آلات و تجهیزات (با رعایت ماده (۳) قانون جهش تولید دانش‌بنیان)، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی را به دو درصد (۲٪) کاهش دهد.

نکات مهم:

با عنایت به آنکه ادامه حیات واحدهای صنعتی و معدنی، مستلزم دسترسی این واحدها به مواد اولیه و واسطه‌ای و بهره‌گیری از فناوری‌های به‌روز و ماشین‌آلات پیشرفته است و با توجه به آنکه شواهد موجود حاکی از وضعیت نامساعد واحدهای صنعتی و معدنی در تأمین مواد اولیه مورد نیاز و بروز رسانی ماشین‌آلات مورد استفاده در خطوط تولید است و با توجه به آنکه نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی و مالیات، برابر نرخ ارز بازار مرکز مبادله طلا و ارز تعیین شده است و این امر بر هزینه واردات به طور قابل توجهی می‌افزاید، لذا ضروریست که دولت با معافیت حقوق ورودی تا حدی هزینه واردات ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید واحدهای صنعتی و معدنی را کاهش دهد. شایسته ذکر است که نقدینگی مورد نیاز بخش‌های تولیدی به واسطه جهش‌های ارزی مکرر و شرایط تورمی اقتصاد کشور به شدت افزایش یافته است. با توجه به جمیع موارد فوق الذکر، در صورت عدم حمایت ویژه از واحدهای تولیدی برای تأمین نهاده‌ها از جمله مواد اولیه، ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز خطوط تولید، بیم آن وجود دارد که واحدهای تولیدی فعال در آینده نزدیک زمین گیر و تعطیل شوند.

پیشنهاد اصلاحی:

۲- حقوق گمرکی تمامی ماشین‌آلات و تجهیزات (با رعایت ماده (۳) قانون جهش تولید دانش‌بنیان)، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی **واحدهای صنعتی، معدنی و کشاورزی** را به **یک درصد (۱٪)** **دو درصد (۲٪)** کاهش دهد.

بند (و) تبصره (۱)

موضوع: معافیت ۵ درصدی مالیات بر عملکرد

حکم:

و - در راستای تحقق سیاست‌های حمایت از تولید، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیتهای تولیدی در سال ۱۴۰۳ پنج واحد درصد (۵٪) کاهش می‌یابد. این بخشودگی علاوه بر سایر معافیت‌ها و بخشودگی‌ها و مشوق‌های قانونی اشخاص مذکور می‌باشد.

نکات مهم:

با عنایت به اینکه این مصوبه طی سال گذشته نیز در قوانین بودجه آمده است و با توجه به تفسیر که سازمان امور مالیاتی از این حکم داشته است، تولید را صرفاً "صنعت" در نظر گرفته است و "واحدهای معدنی" که بخش از تولید اقتصاد کشور را ایجاد می‌کنند در زمره این معافیت قرار نداده است. به منظور ممانعت از تفسیر توسط سازمان امور مالیاتی باید تصریح شود که نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی صنعتی، معدنی و کشاورزی در سال ۱۴۰۳ پنج واحد درصد (۵٪) کاهش می‌یابد.

پیشنهاد اصلاحی:

و- در راستای تحقق سیاست‌های حمایت از تولید، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیتهای صنعتی، معدنی و کشاورزی تولیدی در سال ۱۴۰۳ پنج واحد درصد (۵٪) کاهش می‌یابد. این بخشودگی علاوه بر سایر معافیت‌ها و بخشودگی‌ها و مشوق‌های قانونی اشخاص مذکور می‌باشد.

بند (د) تبصره (۱)

موضوع: سقف افزایش درآمد ابرازی مشمول مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی جهت برخورداری از کاهش نرخ مالیاتی

حکم: در تبصره (۷) ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم بعد از عبارت «ده درصد (۱۰٪)» عبارت «مازاد بر سی و پنج درصد (۳۵٪)» اضافه می‌شود. معافیت ناظر به مواد مذکور صرفاً نسبت به درآمد مشمول مالیات ابرازی برای عملکرد سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ است.

نکات مهم: طبق گزارش پایش محیط کسب و کار اتاق ایران، متوسط ظرفیت فعال حدود ۳۰۰۰ شرکت‌های تولیدی در حدود ۴۰ درصد می‌باشد، لذا در شرایط رکود تورمی اقتصاد کشور، بالا بردن ۴۵ درصدی سقف درآمدی مازاد برای بهره‌گیری از ۱ واحد درصد معافیت مالیاتی موضوع ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم، دامنه شمول واحدهای اقتصادی را برای بهره‌گیری از این معافیت کاهش می‌دهد. این اقدام یک اقدام ضد تولید محسوب می‌شود. لذا ضرورت دارد بند پیشنهادی حذف شود.

پیشنهاد اصلاحی:

بند (د) تبصره (۱) **حذف شود.**

بند (ظ) تبصره (۱)

موضوع: افزایش نرخ عوارض جابجایی بار معدنی از جاده از ۹ درصد به ۱۵ درصد

حکم:

به منظور ترغیب استفاده از حمل و نقل ریلی در جابجایی بار مواد معدنی، نرخ عوارض جابجایی بار مواد معدنی از طریق جاده به استثنای شن و ماسه و خاک رس، بر اساس تن- کیلومتر، پانزده درصد (۱۵٪) تعیین می شود و از این میزان ۱۰ واحد درصد سهم سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای بوده و ۵ واحد درصد از این عوارض به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود تا از طریق ردیف درآمد هزینه ای و پس از مبادله موافقتنامه از طریق دستگاه های اجرایی ذیربط صرف بهسازی، نوسازی و توسعه خطوط ریلی مرتبط با معادن شود. سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای مکلف است ۲ واحد درصد از عوارض دریافتی را صرف نگهداری و بهسازی محورهای حمل بار مواد معدنی کند. درآمد حاصله صرف موارد مندرج در جزء مذکور می شود.

نکات مهم:

در جزء (۸) بند (ب) ماده (۴۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، آمده است:

وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه گذاری توسعه زیرساخت های راه آهن کشور توسط سازمان های توسعه ای و بخش خصوصی با اولویت بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق راه آهن متناسب با برنامه های تولید بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه مبادرت ورزد. آیین نامه اجرایی این جزء به طور مشترک توسط وزارتخانه های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت مشتمل بر ارائه بسته های تشویقی سرمایه گذاری برای بخش خصوصی و اولویت بخشی به تامین زیرساخت های مورد نیاز از طریق ظرفیت های ساخت داخل با رعایت قوانین مرتبط، ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

لذا، اجرای این حکم بودجه منوط به تدوین برنامه سرمایه گذاری توسعه زیرساخت های راه آهن کشور توسط سازمان های توسعه ای و بخش خصوصی است. همچنین، درآمد حاصله از این حکم باید صرف مواردی که در جزء (۸) بند (ب) ماده (۴۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت به آن تصریح شده شود، نه این که به بودجه سازمان راهداری واریز شود، باید در متن حکم این تصریح انجام شود تا از انحراف منابع این حکم جلوگیری شود.

شایسته ذکر است که نارسایی زیرساخت ریلی برای حمل مواد معدنی، موجب شده است که معدنکاران از حمل و نقل جاده ای بهره گیرند. در این راستا افزایش جریمه از حمل بار معدنی جابجا شده از طریق جاده، صرفا بار و هزینه عدم انجام تعهدات حاکمیتی دولت را بر فعالان بخش خصوصی تحمیل خواهد کرد. لازم به ذکر است که افزایش بی ضابطه و غیرکارشناسی نرخ عوارض جابجایی بار های معدنی، منجر به گران شدن هزینه حمل و عدم توجیه اقتصادی برای فعالیت جابجایی و حمل و نقل در معادن کوچک و متوسط شده و هزینه های تولید و فروش آنها را بشدت افزایش میدهد و نهایتا منجر به تعطیلی اینگونه معادن می شود.

اولویت اول: بند (ظ) تبصره (۱)، حذف شود.

اولویت دوم: به منظور ترغیب استفاده از حمل و نقل ریلی در جابه‌جایی بار مواد معدنی، نرخ عوارض جابه‌جایی بار معدنی موضوع جزء (۸) بند (ب) ماده (۴۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت از طریق جاده به‌استثنای شن و ماسه و خاک رس، بر اساس تن- کیلومتر، ۱۰ درصد (۱۰٪) تعیین می‌گردد. درآمد حاصله صرف موارد مندرج در جزء مذکور می‌شود.

بند (م) تبصره (۱)

موضوع: اخذ یک درصد از ارزش واردات نهاده‌های دامی شامل ذرت، کنجاله سویا و جو برای حمایت از صنعت دامپروری کشور و تحقق خودکفایی تولید گوشت قرمز و گوشت مرغ

حکم: وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در راستای حمایت از بخش دام، طیور و آبزیان کشور و تحقق خودکفایی تولید گوشت قرمز و افزایش ضریب خود اتکایی روغن و دانه‌های روغنی، تولید میوه‌های گرمسیری و همچنین تولید شکر کشور و گوشت سفید معادل یک درصد (۱٪) از ارزش واردات نهاده‌های دامی شامل ذرت، کنجاله، سویا، جو، روغن دانه‌های روغنی، میوه‌های گرمسیری، شکر، برنج و پنبه را اخذ و مبالغ حاصل را به ردیف درآمد- هزینه‌ای ... واریز نماید.

نکات مهم:

به منظور جلوگیری از گران شدن مواد اولیه تولید و افزایش قیمت‌ها، پیشنهاد می‌شود این بند حذف شود.

اولویت اول: پیشنهاد حذفی:

بند (م) تبصره (۱)، حذف شود.

اولویت دوم: پیشنهاد اصلاحی:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در راستای حمایت از بخش دام، طیور و آبزیان و تحقق خودکفایی تولید گوشت قرمز و افزایش ضریب خود اتکایی روغن و دانه‌های روغنی، تولید میوه‌های گرمسیری و همچنین تولید شکر کشور و گوشت مرغ؛ معادل یک درصد (۱٪) از ارزش واردات نهاده‌های دامی شامل ذرت، کنجاله، سویا، جو، روغن، دانه‌های روغنی، شکر، برنج و پنبه را اخذ و مبالغ حاصل را به ردیف درآمد- هزینه‌ای .... واریز نماید.

اصلاح بند الحاقی ۲ به تبصره (۲)

موضوع: تهاتر بدهی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی ب با بدهی اشخاص حقیقی و حقوقی به بانکها و مؤسسات اعتباری

حکم:

بند الحاقی (۲) - در صورت درخواست متقاضیان، مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی از دولت که در چهارچوب قوانین و مقررات تا پایان شهریور سال ۱۴۰۳ ایجاد شده و همچنین مطالبات نهادهای عمومی غیردولتی، شهرداری ها، صندوقهای بازنشستگی، بانکها، قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص)، ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره)، پیمانکاران حوزه نگهداری، ایمن سازی و بهسازی راهها، سازمان بسیج سازندگی، پیمانکاران خصوصی، سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور، شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و نیز شرکتهای دولتی تابعه وزارتخانههای نیرو، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی که بابت یارانه قیمتهای تکلیفی از دولت در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۴۰۲ ایجاد شده است را با بدهی اشخاص یادشده به بانکها یا مؤسسات اعتباری موضوع بند «ح» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰ که تا پایان سال ۱۴۰۲ ایجاد شده از طریق تسویه بدهی های بانکها و مؤسسات اعتباری به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تا سقف پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت جمعی - خرجی از طریق انتشار اسناد (اوراق) تسویه خزانه تسویه کند.

نکات مهم:

بررسی های انجام شده نشان می دهد که الزاماً تمامی فعالان صنعت برق متقاضی تسویه مطالبات خود از طریق واگذاری اموال غیرمنقول دولتی (سازوکارهای پیش بینی شده برای مولدسازی دارایی ها) نیستند و دولت باید از سایر روش های تسویه بدهی نیز بهره گیرد. همچنین، با توجه به آنکه عمده بدهی فعالان اقتصادی به سازمان امور مالیاتی می باشد، پیشنهاد می شود علاوه بر تهاتر بدهی با بانک مرکزی، سازمان امور مالیاتی نیز در این حکم اضافه شود.

پیشنهاد اصلاحی:

بند الحاقی ۲ به تبصره (۲)، به شرح ذیل اصلاح شود:

در صورت درخواست متقاضیان، مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی از دولت که در چهارچوب قوانین و مقررات تا پایان شهریور سال ۱۴۰۳ ایجاد شده و همچنین مطالبات نهادهای عمومی غیردولتی، شهرداری ها، صندوقهای بازنشستگی، بانکها، قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص)، ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره)، پیمانکاران حوزه نگهداری، ایمن سازی و بهسازی راهها، سازمان بسیج سازندگی، پیمانکاران خصوصی، سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور، شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و نیز شرکتهای دولتی تابعه وزارتخانههای نیرو، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی که بابت یارانه قیمتهای تکلیفی از دولت در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۴۰۲ ایجاد شده است را با بدهی اشخاص یادشده به بانکها یا مؤسسات اعتباری موضوع بند «ح» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰ که تا پایان سال ۱۴۰۲ ایجاد شده از طریق تسویه بدهی های بانکها و مؤسسات اعتباری به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تا سقف پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

به صورت جمعی - خرجی از طریق انتشار اسناد (اوراق) تسویه خزانه تسویه کند. به دولت اجازه داده می شود ، در صورت درخواست متقاضیان، مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۴۰۳ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی) از اشخاص مزبور از جمله بدهی های مالیاتی را تا سقف پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت جمعی - خرجی تسویه کند.

جز (۱-۴) بند (ب) تبصره ۳

موضوع: اخذ جریمه دیرکرد ماهیانه ۲,۵ درصد گازبها و برق بها واحدهای تولیدی

۴-۱- کلیه منابع حاصل از فروش داخلی گاز طبیعی به ردیف .... واریز می‌شود، روش محاسبه نرخ خوراک و سوخت گاز طبیعی به صنایع در سال ۱۴۰۴ مشابه سال ۱۴۰۳ می‌باشد. منابع حاصل از مالیات بر ارزش افزوده به استثنای عوارض شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و حوزه سلامت بابت فروش داخلی گاز طبیعی سهم دولت مستقیماً به ردیف درآمدی شماره ..... واریز و بر اساس تخصیص سازمان هزینه می‌شود. برای معوقات گازبها ناشی از پرداخت پس از موعد، مشابه نرخ جریمه ماده (۱۹۰) قانون مالیاتهای مستقیم محاسبه و از بدهکاران اخذ می‌گردد.

نکات مهم:

اخذ جریمه از معوقه گازبها و برق بهای واحدهای تولیدی، در شرایطی که این واحدها با مسائل تحریم، بازگشت ارز به چرخه اقتصاد، تنگنای تأمین مالی و ... مواجه اند، هزینه تولید را افزایش می‌دهد و ادامه فعالیت را برای واحدهای تولیدی دشوار می‌سازد. علاوه بر این، در ماده (۲۵) قانون بهبود محیط کسب و کار دولت موظف شده در صورت قطع برق واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی، جبران خسارت کند، اما تاکنون به این وظیفه قانونی خود عمل نکرده است، لذا اجرای چنین احکامی تا زمانی که دولت متعهد به وظایف خود نیست، توجیه ندارد و بالای جان تولید خواهد بود.

پیشنهاد اصلاحی:

پیشنهاد می‌شود جز (۱-۴) بند (ب) تبصره ۳، به شرح ذیل اصلاح شود:

کلیه منابع حاصل از فروش داخلی گاز طبیعی به ردیف .... واریز می‌شود، روش محاسبه نرخ خوراک و سوخت گاز طبیعی به صنایع در سال ۱۴۰۴ مشابه سال ۱۴۰۳ می‌باشد. سهم دولت از عواید ناشی از قانون مالیات بر ارزش افزوده بابت فروش داخلی گاز طبیعی مستقیماً به ردیف درآمدی ..... واریز می‌شود. ~~برای معوقات گازبها ناشی از پرداخت پس از موعد، مشابه نرخ جریمه ماده (۱۹۰) قانون مالیات مستقیم محاسبه و از بدهکاران اخذ می‌گردد.~~

بند (الف) تبصره ۶

موضوع: اخذ حق انتفاع ۵۵ درصدی از بهای کلوخه استخراجی از معدن از شرکت های معدنی بزرگ

حکم:

الف- دولت مکلف است ۱۵ درصد از حقوق حقوق دولتی معادن را در حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور منظور نماید و سهم هر استان و شهرستان دارای معادن را به نسبت پرداختی هر شهرستان به استان بر اساس تبصره ۶ ماده ۱۴ قانون معادن الحاقی ۲۲ . ۸ . ۱۳۹۰ با اولویت شهرستانی که معدن در آن قرار دارد، هزینه نماید. شرکت‌های صنعتی گل گهر ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل گهر ۱، شرکت گوهر زمین ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل گهر ۳، شرکت چادرملو ذیل قرارداد مشارکت چادرملو موظفند با رعایت مفاد قرارداد فی مابین بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری به میزان ۵۵ درصد از بهای کلوخه استخراجی از معدن مربوط را به سازمان توسعه معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) پرداخت نمایند.

نکات مهم:

این اقدام نه تنها اجرا و تکمیل طرح های توسعه این شرکت ها را با چالش جدی مواجه می کند، بلکه مشکلات نقدینگی نیز برای این شرکت ها و سهامداران اصلی آنها ایجاد نموده و سایر پروژه های کلان ملی را مجبور به دریافت تسهیلات بانکی با نرخ خهای بالا و نیز انتشار اوراق بدهی با نرخ های بیش از ۴۰ درصد، خواهد کرد. به نظر می رسد استمرار این رویه آینده معدنکاری در کشور را با چالش جدی روبرو خواهد کرد و پیامدهای زیر را در پی خواهد داشت.

- تأخیر در روند نوسازی ناوگان فرسوده معدنکاری
- افت جدی عملیات معدنکاری
- تاخیر یا توقف در اتمام پروژه های توسعه ای جاری صنعتی و زیر ساختی

اولویت اول: پیشنهاد حذفی

بند (الف) تبصره ۶ **حذف شود.**

اولویت دوم: پیشنهاد اصلاحی

بند (الف) تبصره ۶ به شرح ذیل، اصلاح شود:

شرکت‌های صنعتی گل گهر ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل گهر (۱)، شرکت گهرزمین ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل گهر (۳)، شرکت چادرملو ذیل قرارداد مشارکت معدن چادرملو موظف هستند با رعایت مفاد قرارداد فی مابین بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری به میزان ~~پنجاه و پنج درصد (۵۵٪)~~ **سی و پنج درصد (۳۵٪)** از بهای کلوخه استخراجی از معدن مربوط را به سازمان توسعه معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) پرداخت نمایند.

سازمان توسعه معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) موظف است، در صورت هزینه کرد شرکت‌های معدنی مذکور در امور توسعه‌ای بخش معدن، حق انتفاع پرداختی شرکت‌های معدنی مذکور را به میزان (۵٪) پنج واحد درصد کاهش دهد.

بند (ت) تبصره (۶)

موضوع: ارتقای ایمنی معادن زغالسنگ

حکم:

به منظور ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ کشور اقدامات زیر انجام می شود:

- ۱- انجام ارزیابی ریسک کلیه معادن زغال سنگ کشور از طریق بازرسی با هدایت و راهبری کارگروهی متشکل از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت صنعت، معدن، و تجارت، سازمان نظام مهندسی معدن، و سازمان استاندارد.
- ۲- معادن فاقد شرایط ایمنی لازم به مدت سه ماه تعطیل و کارگران آنها تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می گیرند.
- ۳- بهره برداران معادن زغال سنگ موظفند حداکثر ظرف سه ماه از تعطیلی اقدامات لازم برای ارتقای ایمنی معادن را فراهم نمایند.
- ۴- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است دوره آموزش ایمنی برای کلیه کارگران معادن زغال سنگ را اجرا نماید و صرفاً کارگران دارای گواهی شرکت در دوره آموزشی ایمنی مجاز به کار در معادن زغال سنگ هستند.
- ۵- درآمد مازاد حقوق مالکانه معادن به ردیف ..... واریز می شود تا صرف انجام اقدامات فوق شود.

نکات مهم:

اگرچه در این بند به منظور ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ کشور ۵ تکلیف برای دولت مشخص شده از جمله تعطیلی سه ماهه معادن فاقد شرایط ایمنی و تحت پوشش بیمه بیکاری قرار گرفتن کارگران و نیز برگزاری دوره های آموزشی برای کارگران و...، اما این اقدامات در زمان اجرا به علت فقدان بسترهای لازم قابلیت اجرا ندارد. همچنین، باید در نظر داشت که مشکلات بنیادی معادن زغالسنگ که شرایط نامناسب فعلی را ایجاد کرده است، تا زمانی که این وجود دارد انجام هرگونه فعالیت برای ارتقای ایمنی معادن را در عمل عقیم خواهد کرد. به عنوان مثال تعریف جامع و مانعی از استاندارد ایمنی وجود ندارد و استاندارد ایمنی وابسته به سطح تکنولوژی معادن است که با تغییر سطح تکنولوژی و نوسازی تجهیزاتی ایمنی معادن نیز قابل دسترسی خواهد بود در اولین گام بحث مانتورینگ گازهای معادن است و اگر قرار باشد معدنی که مانتورینگ ندارند تعطیل شوند به جز دو معدن همه معادن زغالسنگ باید تعطیل شوند و تجهیز معادن زغالسنگ به مانتورینگ چون وارداتی است بار مالی قابل توجهی دارد و اجرای کامل آن در مهلت زمانی چند ماهه امکان پذیر نمی باشد و البته این یکی از مشکلات ابتدایی است و یا اینکه دریافتی کارگران با رجوع به بیمه بیکاری به شدت کاهش خواهد یافت و طبعاً کفاف زندگی آنها را نخواهد داد و طبعاً باید تعطیلی بدون لطمه به معیشت کارگران باشد که با این برنامه قابل وصول خواهد بود.

شایان ذکر است که علت اصلی مشکلات اساسی معادن زغالسنگ اعم از پایین بودن سطح ایمنی و یا نازل بودن سطح تکنولوژی و حتی عدم رضایت کارگران و همچنین کاهش تولید ناترازی اقتصادی معادن زغالسنگ میباشد حتی در شرایط فعلی بخش عمده ای از معادن زغالسنگ در آستانه ورشکستگی قرار دارند مثلاً در سالهای گذشته تولید زغالسنگ کرمان از ۷۵۰ هزار تن به ۱۵۰ هزار تن رسیده است و تا زمانی که اولویت دولت و مجموعه های مصرف کننده زغالسنگ واردات این محصول با نرخ ۳ برابری قیمت

مشابه داخلی باشد و دولت برنامه ای جهت مهار واردات نداشته باشد هرگونه برنامه جهت کاهش مشکلات معادن زغالسنگ تحقق پیدا نخواهد کرد.

پیشنهاد اصلاحی:

پیشنهاد می شود بند (ت) تبصره (۶) به شرح ذیل اصلاح شود:

به منظور ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ کشور، معادن زغالسنگ که برای ارتقای ایمنی سرمایه گذاری کرده اند به نسبت هزینه کرد در ارتقای ایمنی به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاف از پرداخت حقوق دولتی هستند منابع لازم برای ارتقای ایمنی زغال سنگ از محل اخذ "۳۰ درصدی حقوق ورودی و عوارض از واردات زغال و کک" و "درآمد مازاد حقوق مالکانه معادن"، تأمین می شود.

بند (ث) تبصره (۱۴)

موضوع: عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور

حکم:

عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی به میزان ده درصد (۱۰٪) مبلغ برق مصرفی در سقف یک صد و شصت هزار میلیارد (۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌شود؛ مشترکان برق روستایی و عشایری مجاز، از شمول حکم این بند معاف‌اند. سی و پنج درصد (۳۵٪) از این منابع به حساب شرکت توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور و شصت و پنج درصد (۶۵٪) مابقی به حساب سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد تا بر اساس مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور، به ترتیب صرف اجرای طرحهای توسعه و نگهداری شبکه‌های روستایی و عشایری و تولید برق تجدید پذیر و پاک شود.

نکات مهم:

عمومی کردن عوارض به استناد بند (ب) ماده (۱۷) لایحه برنامه توسعه هفتم صورت گرفته است. بر اساس متن این بند، ایجاد درآمد اختصاصی جدید ممنوع است. چون این درآمد در سال‌های گذشته اختصاصی بوده است، لذا مشمول این قانون نمی‌گردد؛ ولی متأسفانه بدون توجه به این مطلب، عوارض به حساب عمومی منتقل شده است. جهت جلوگیری از بروز مشکلات سنوات گذشته لازم است که درآمدهای حاصل از این بند در ردیف اختصاصی قرار گیرد. در تشریح این مشکلات می‌توان اشاره کرد:

۱. تجربه قرار دادن عوارض برق در ردیف درآمد عمومی، بسیار تلخ و سنگین بوده است. به عنوان مثال، بر اساس گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۹۶، در این سال حدود ۱۰,۴۳۱ میلیارد ریال از محل عوارض وصول شده است و این در حالی است که تنها ۳,۸۰۵ میلیارد ریال آن به حساب ساتبا واریز شده است. بر اساس متن گزارش تفریح بودجه این بند، "عدم تخصیص اعتبار کامل و صد در صدی (۱۰۰٪) وجوه عوارض برق منجر به ورود خسارت تادیه قراردادهای خرید تضمینی برق تجدیدپذیر گردیده که مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند است." عدم تخصیص و واریز عوارض به حساب ساتبا علاوه بر ایجاد خسارت تادیه، یکی از اصلی‌ترین دلایل توقف توسعه تجدیدپذیرها در سال‌های ۹۵ و ۹۶ نیز بوده است؛ به گونه‌ای که این موضوع بارها از طریق هیات مدیره مجلس محترم شورای اسلامی، کمیسیون انرژی مجلس و سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران پیگیری شد.

۲. با توجه به ناترازی برق و گاز در کشور، یکی از برنامه‌های اصلی وزارت نیرو در دولت چهاردهم، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر در کشور بوده که این مورد در هدفگذاری احداث ۱۲ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر در برنامه توسعه هفتم کاملاً مشخص است. مسلم است که جهت ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاران به احداث نیروگاه‌های جدید، یکی از مهم‌ترین اقدامات پرداخت مطالبات تولیدکنندگان فعلی است که با قرار دادن عوارض در بودجه عمومی، تا حد زیادی از تحقق این هدف جلوگیری می‌شود.

پیشنهاد اصلاحی:

بند (ث) تبصره ۱۴، به شرح ذیل اصلاح شود:

عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی به میزان ده درصد (۱۰٪) مبلغ برق مصرفی در سقف یک صد و شصت هزار میلیارد (۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌شود؛ مشترکان برق روستایی و

عشایری مجاز، از شمول حکم این بند معاف‌اند. سی و پنج درصد (۳۵٪) از این منابع به حساب شرکت توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور و شصت و پنج درصد (۶۵٪) مابقی **به صورت درآمد اختصاصی** به حساب سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد تا بر اساس مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور، به ترتیب صرف اجرای طرح‌های توسعه و نگهداری شبکه‌های روستایی و عشایری و تولید برق تجدید پذیر و پاک شود.

بند (ح) تبصره (۱۴)

موضوع: پرداخت مطالبات فعالان صنعت برق از واگذاری اموال و دارایی‌های (غیرمنقول) دولت

حکم:

در اجرای ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق و ماده (۸) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به پرداخت بدهی قطعی و حسابرسی شده تا پایان سال ۱۴۰۳ به تولیدکنندگان برق بخش غیردولتی و همچنین پیمانکاران و تأمین‌کنندگان تجهیزات صنعت برق کشور با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت نیرو از طریق واگذاری اموال و دارایی‌های (غیرمنقول) دولت (به استثنای شرکت‌های تابعه وزارت نیرو) و انتشار اسناد خزانه اسلامی تا سقف ششصد هزار میلیارد (۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به طلبکاران مذکور توسط شرکت دولتی، با تضمین دولت نزد رکن اوراق ضامن، اقدام نماید. به میزان بدهی پرداخت شده از محل این تبصره، از میزان بدهی دولت به شرکت توانیر بابت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده برق موضوع ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق و ماده (۸) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق کاسته می‌شود. آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت نیرو و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

نکات مهم:

بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که الزاماً تمامی فعالان صنعت برق متقاضی تسویه مطالبات خود از طریق واگذاری اموال غیرمنقول دولتی (سازوکارهای پیش‌بینی شده برای مولدسازی دارایی‌ها) نیستند و سایر روش‌های تسویه بدهی را نیز مدنظر دارند. لذا تأکید می‌شود این حکم صرفاً به «متقاضیان» سازوکار پیش‌بینی شده تحدید یابد.

پیشنهاد اصلاحی:

بند (ح) تبصره ۱۴، به شرح ذیل اصلاح شود:

در اجرای ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق و ماده (۸) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به پرداخت بدهی قطعی و حسابرسی شده تا پایان سال ۱۴۰۳ به تولیدکنندگان برق بخش غیردولتی و همچنین پیمانکاران و تأمین‌کنندگان تجهیزات صنعت برق کشور با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت نیرو از طریق واگذاری اموال و دارایی‌های (غیرمنقول) دولت (به استثنای شرکت‌های تابعه وزارت نیرو) و انتشار اسناد خزانه اسلامی تا سقف ششصد هزار میلیارد (۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به طلبکاران مذکور توسط شرکت دولتی، با تضمین دولت نزد رکن اوراق ضامن، اقدام نماید. به میزان بدهی پرداخت شده از محل این تبصره، از میزان بدهی دولت به شرکت توانیر بابت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده برق موضوع ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق و ماده (۸) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق کاسته می‌شود.

مطالبات تولیدکنندگان برق از شرکت‌ها و سازمان‌های زیرمجموعه وزارت نیرو، در صورت موافقت آنها در

حکم مطالبات از دولت تلقی می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت نیرو و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بند (پ) تبصره (۱۴)

موضوع: خرید برق از نیروگاه اتمی بوشهر

پ- خرید برق از نیروگاه اتمی بوشهر بر اساس قیمت تمام شده حسابرسی شده صورت می‌گیرد. در صورتی که برق تحویلی نیروگاه مذکور به شبکه از هفت میلیارد کیلووات ساعت در سال بیشتر شود، مازاد برق تولیدی را در بورس انرژی بفروش برساند. نیروگاه مذکور مجاز است تا سقف بیست درصد (۲۰٪) از مازاد برق تولیدی خود را در قالب قرارداد دو جانبه با قیمت توافقی به صنایع متقاضی به فروش برساند. شرکت ذریبط تابعه سازمان انرژی اتمی مکلف است حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) از منابع حاصل از اجرای این بند را پس از کسر هزینه‌های بهره‌برداری، صرف تأدیه بدهی‌های واحد اول نیروگاه اتمی بوشهر به نظام بانکی کشور کند.

نکات مهم:

از آنجا که ظرفیت نامی نیروگاه اتمی بوشهر ۱۰۲۰ مگاوات با ضریب ظرفیت بالای ۹۰ درصد است، باید مشخص باشد که این نیروگاه در کدام تابلوی بورس مجوز فروش برق دارد زیرا به عنوان یک عرضه کننده بزرگ قادر است در برخی تابلوهای بازار، قدرت قیمت گذاری داشته باشد. به طور مثال در تابلوی برق سبز در شرایط فعلی، حداکثر ظرفیتی که عرضه می‌شود بیشتر از ۳۰۰ مگاوات نمی‌باشد و در صورت ورود نیروگاه اتمی بوشهر، شرایط عرضه در این تابلو به شدت تحت تاثیر قرار گرفته و قیمت‌ها رو به کاهش خواهد گذاشت. این مساله به عامل ضد انگیزشی جدی برای توسعه صنعت تجدیدپذیر تبدیل می‌شود. ضمن آنکه به دلایل قانونی به شرح ذیل نیز ورود نیروگاه اتمی بوشهر به تابلوی سبز جایز نیست:

- ۱- نیروگاه اتمی بوشهر با سرمایه‌های دولتی ساخته شده است، در حالیکه نیروگاه‌های فعال در تابلوی سبز نیروگاه‌های کاملاً خصوصی تجدیدپذیر هستند که بازگشت سرمایه آنها طبق قرارداد منوط به فروش برق به قیمت منصفانه در بورس سبز است.
- ۲- بورس سبز نخستین اقدام ارزشمند در راستای کنار گذاشتن دولت از تجارت برق است که به اعتقاد تمامی صاحب نظران صنعت برق پیش شرط حل مشکلات این صنعت و توسعه نیروگاه‌ها است. ورود نیروگاه دولتی با ظرفیت عرضه برق بالا، مدل تجارت خصوصی - خصوصی حاکم در بورس سبز را مختل می‌سازد. لازم به ذکر است مدل قراردادی مبتنی بر فروش برق در تابلوی سبز از جذابیت قابل توجهی میان سرمایه گذاران تجدیدپذیر برخوردار است و قادر است در آینده ظرفیت‌های قابل توجهی از این محل ایجاد و به شبکه برق کشور تزریق گردد. ضمن آنکه خرید و فروش در این تابلو هیچ گونه بار مالی برای دولت ندارد و کاملاً متکی به سرمایه‌های بخش خصوصی قادر است توسعه صنعت تجدیدپذیر را مقدر سازد.
- ۳- نیروگاه اتمی بوشهر بر مبنای قانون اساسی نامه ساتبا و با توجه به اینکه با مصرف سوخت، تولید برق می‌کند، در زمره نیروگاه‌های تجدیدپذیر نمی‌باشد. در حالیکه فراهم آوردن شرایط خرید و فروش برق در تابلوی سبز مزیتی بوده است که برای نیروگاه‌های تجدیدپذیر که بدون مصرف سوخت برق تولید می‌کنند، در نظر گرفته شده است.
- ۴- از آنجایی که برق معامله شده در تابلوی سبز طبق قانون از مزیت "قطع نشو بودن" برخوردار است، چنانچه نیروگاه اتمی بوشهر با ۱۰۲۰ مگاوات ظرفیت وارد این تابلو شود، به همین میزان برق باید از بخش‌های دیگر که در اولویت مدیریت مصرف هستند

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

کسر گردد که بیم آن می‌رود خاموشی را به بخش خانگی کشور بکشاند. از سوی دیگر، مزیت قطع نشو بودن برای نیروگاه‌های تازه تاسیس در نظر گرفته شده است، در حالیکه نیروگاه بوشهر است سالها است در مدار موجود است و برق خود را به شبکه تزریق می‌کند.

بر اساس ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان صنایع بالای یک مگاوات مصرف برای تامین درصدی از مصرف برق خود یا باید اقدام به احداث نیروگاه تجدیدپذیر کنند، یا از تابلوی سبز برق بخرند و یا جریمه می‌گردند. هدف از وضع این قانون حمایت از صنعت تجدیدپذیر و توسعه این نیروگاه‌ها بوده است. در صورتی که نیروگاه اتمی بوشهر در تابلوی سبز برق بفروشد، قطعا برخی از صنایع مشمول این ماده برق خود را از این نیروگاه دریافت خواهند کرد که از سویی نقض قانون است و از سویی تحقق هدف تعریف شده در این قانون را به همراه ندارد.

پ-

خرید برق از نیروگاه اتمی بوشهر بر اساس قیمت تمام شده حسابرسی شده صورت می‌گیرد. در صورتی که برق تحویلی نیروگاه مذکور به شبکه از هفت میلیارد کیلووات ساعت در سال بیشتر شود، مازاد برق تولیدی را در [تابلوی آزاد](#) بورس انرژی بفروش برساند. نیروگاه مذکور مجاز است تا سقف بیست درصد (۲۰٪) از مازاد برق تولیدی خود را در قالب قرارداد دو جانبه با قیمت توافقی به صنایع متقاضی به فروش برساند. شرکت ذیربط تابعه سازمان انرژی اتمی مکلف است حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) از منابع حاصل از اجرای این بند را پس از کسر هزینه‌های بهره‌برداری، صرف تأدیه بدهی‌های واحد اول نیروگاه اتمی بوشهر به نظام بانکی کشور کند.

الحاقی به تبصره ۱۴

موضوع: جبران خسارت قطع برق

حکم:

نکات مهم:

اجرای ماده (۲۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار یکی از دغدغه‌های فعالان بخش خصوصی طی سال‌های اخیر، خاصه به شدت یافتن کسری گاز و برق بوده است. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد مادامی که بودجه مربوطه در بودجه شرکت‌های تابعه و وابسته وزارتخانه‌های نفت و نیرو پیش‌بینی نشود امکان اجرای ماد قانونی فوق‌الذکر فراهم نخواهد شد. لذا برای رفع این دغدغه بخش خصوصی حکم الحاقی پیشنهاد شده است.

پیشنهاد الحاقی:

بندی به شرح ذیل به تبصره (۲)، الحاق شود:

در اجرای ماده (۲۵) قانون بهبود محیط کسب‌وکار دولت مکلف است، اعتبار لازم برای وجه التزام چگونگی جبران خسارت وارده به واحدهای تولیدی ناشی از تصمیم دولت به قطع خدمات را در متن قرارداد کلیه شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نیرو، نفت و وزارت ارتباطات و فناوری پیش‌بینی نماید. دستورالعمل تعیین خسارت وارد شده به واحدهای تولیدی و همچنین درج اعتبارات آن در بودجه شرکت‌های مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و با همکاری وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صنعت، معدن و تجارت و اتاق بازرگانی، صنایع، معدن و کشاورزی ایران تهیه و حداکثر ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

بند (پ) تبصره (۱۶)

موضوع: ایجاد ذخیره شش ماهه داروها و ملزومات پزشکی ضروری

حکم: در راستای اجرای بند(الف) ماده (۷۱) قانون برنامه هفتم پیشرفت سازمان غذا و دارو مکلف است در جهت ایجاد ذخیره شش ماهه داروها و ملزومات پزشکی ضروری وفق فهرست مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سطح شرکت‌های تولیدکننده، واردکننده و سطح شرکت‌های پخش (هر سطح سه ماه) ضمن انعقاد قرارداد با شرکت‌های مذکور و ثبت تعهدات طرفینی در سامانه قراردادهای مستقر در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ اضافه‌بها و سود اقلام مذکور را در سقف اعتبارات دستگاه‌های مربوط به نحوی اصلاح نماید که زیان ناشی از عدم گردش منابع مالی در دوره‌های زمانی تعیین شده را جبران نماید. در صورت وقوع کمبود در سید اقلام مورد تعهد شرکت طرف قرارداد مطابق با سهم خود ضامن جبران حقوق مصرف‌کننده خواهد بود.

نکات مهم:

در بند پ تبصره ۱۶ از لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، سازمان غذا و دارو در اجرای بند الف ماده ۷۱ قانون برنامه ۵ ساله پیشرفت مکلف گردیده است که با هریک از شرکت‌های تولید کننده، وارد کننده، پخش‌های دارویی قرارداد مستقل منعقد نموده و طی آن صرفاً سود اقلام دارویی مورد نظر را با در نظر گرفتن زیان ناشی از عدم گردش مالی در دوره‌های تعیین شده، تعیین کند. به عبارت دیگر هزینه مالی ناشی از تأمین و ذخیره سازی ۶ ماهه دارو توسط شرکت‌ها در سود تعیین شده آنها ملاحظه و منظور گردد و در مقابل شرکت‌های دارویی متعهد به تأمین دارو شده و در صورت وقوع کمبود نیز ضامن جبران حقوق مصرف‌کنندگان خواهد بود.

بنظر می‌رسد که نگارندگان بند مذکور بر این تصور بوده‌اند که مشکل تأمین دارو و رفع کمبودها صرفاً ناشی از یک عامل و آن هم لحاظ شدن هزینه مالی تأمین ۳ ماهه دارو در قیمت‌ها می‌باشد و لاغیر! متأسفانه تکلیف سازمان غذا و دارو و تعهد شرکت‌های دارویی در این بند ناشی از بی‌اطلاعی کامل تنظیم‌کنندگان آن از مشکلات و معضلات و مسائل متعدد حوزه تولید و تأمین و پخش دارو می‌باشد که منجر به ایجاد وضعیت موجود و هشدارهای مکرر شرکت‌ها در این خصوص شده است.

۱- بند مذکور مغایر با بند الف ماده ۷۱ قانون برنامه هفتم پیشرفت می‌باشد که دولت را مکلف به تأمین ذخیره راهبردی نموده لکن در این بند از لایحه تکلیف مذکور بدون تأمین منابع مالی را به عهده شرکت‌های خصوصی واگذار نموده است. از این رو پیشنهاد می‌شود مجلس محترم مبلغ ۴۰ همت بصورت ریالی و معادل ۷۰۰ میلیون دلار بصورت ارزی، مازاد بر منابع جاری دارو، تجهیزات و ملزومات پزشکی، به عنوان تأمین منابع اجرای بند مذکور در اختیار وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی قرار دهد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه آیین‌نامه اجرایی آن را یک ماه پس از ابلاغ قانون بودجه ۱۴۰۴ تدوین و ابلاغ نماید.

۲- مشکل اصلی شرکت‌های تولیدکننده و واردکننده دارو و همچنین شرکت‌های پخش دارویی اختلال در گردش نقدینگی است که موجب گردیده شرکت‌های تولیدکننده امکان تهیه مواد اولیه و شرکت‌های واردکننده دارو نیز امکان سفارش گذاری و حمل محمولات دارویی و پخش‌ها نیز امکان وصول مطالبات خود و پرداخت به شرکت‌های تأمین‌کننده را نداشته باشند.

۳- با توجه به حذف ارزش ترجیحی و تخصیص ارزش نیمایی و تالار دوم به دارو و مواد اولیه دارویی طبیعتاً نیاز شرکت‌ها به نقدینگی لازم جهت تهیه مواد اولیه و همچنین سفارش گذاری و تولید و تامین به موقع داروهای مورد نیاز چند برابر شده است که با توجه به سیاست‌های انقباضی بانک‌ها و عدم همکاری آنها با شرکت‌های دارویی موجب اختلال در امور جاری شرکت‌ها و در نتیجه اختلال در فرایند تامین دارو شده است.

۴- با توجه به عدم پرداخت مطالبات شرکت‌های دارویی از سوی مراکز درمانی و داروخانه‌ها اعم از بخش دولتی و غیر دولتی که ناشی از عدم پرداخت مطالبات آنها از سوی سازمان‌های بیمه‌گر می‌باشد بالطبع شرکت‌های بخش دارویی نیز قادر به پرداخت مطالبات شرکت‌های تامین‌کننده اعم از تولیدی و وارداتی نبوده که در نتیجه اختلال در گردش مالی شرکت‌ها و کسری نقدینگی آنها تشدید شده که مستقیماً به تامین دارو تاثیر گذاشته است.

۵- تکلیف موضوع بند مذکور در اجرای بند الف ماده ۷۱ قانون برنامه هفتم پیشرفت می‌باشد که طی آن دولت نیز مکلف شده است که جهت انجام تکلیف مذکور تامین ذخیره ۶ ماهه دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی از طریق دستگاه‌های مربوطه منابع مورد نیاز را در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی نموده و در اختیار وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی قرار داده بدیهی است انجام این تکلیف مستلزم تامین بودجه لازم جهت مطالبات شرکت‌های بخش دارویی از بیمارستان‌ها و مراکز درمانی داروخانه‌های بخش دولتی و غیر دولتی می‌باشد.

۶- جهت انجام تعهد مذکور از سوی شرکت‌های تامین‌کننده دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی لازم است که بانک مرکزی نیز متعهد گردد که ارزش تخصیصی دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی را در حداقل زمان تخصیص و تامین نماید.

۷- با توجه به اینکه منابع تامین قسمت اصلی و عمده داروهای وارداتی شرکت‌های اروپایی می‌باشد لازم است که بانک مرکزی نیز متعهد گردد که ارزش‌های تخصیصی به دارو از نوع ارزهایی باشد که امکان انتقال آن به حساب بانک‌های اروپایی میسر و مقدور باشد.

۸- لازم است که قیمت گذاری دارو اعم از تولید داخلی و وارداتی متناسب با نرخ تورم تعیین گردد و با اصلاح نظام قیمت گذاری دارو کلیه کمیسیون‌های موضوع ماده ۲۰ قانون مقررات پزشکی و دارویی صرفاً در بخش کلان سیاست گذاری نمایند.

۹- تاخیر در تامین به موقع دارو در بسیاری از موارد خارج از اختیار شرکت‌های دارویی می‌باشد عدم تخصیص ارزش جهت قطعات یدکی، ماشین‌آلات بخش تولید و همچنین عدم امکان و ارسال به موقع بهای داروهای وارداتی و حمل آنها به دلیل تحریم‌های موجود نیز از دیگر دلایلی است که به شرکت‌های دارویی تحمیل شده و موجب تاخیر در تامین به موقع دارو می‌گردد.

با توجه به مراتب مذکور و دلایل مختلف دیگر انجام تکلیف موضوع این بند موکول و منوط به فراهم نمودن الزامات آن به خصوص تامین نقدینگی لازم برای شرکت‌های دارویی و دیگر موارد مذکور می‌باشد لذا پیشنهاد می‌گردد مفاد بند پ تبصره ۱۶ لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ اصلاح گردد.

پیشنهاد اصلاحی:

بند (پ) تبصره (۱۶)، به شرح ذیل اصلاح شود:

در راستای اجرای بند الف ماده ۷۱ قانون برنامه هفتم پیشرفت سازمان غذا و دارو مکلف است در جهت ایجاد ذخیره ۶ ماهه داروها و ملزومات پزشکی ضروری وفق فهرست مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سطح شرکت‌های تولیدکننده،

واردکننده و سطح شرکت‌های پخش (هر سطح سه ماه) پس از تامین منابع ریالی و ارزی لازم ضمن انعقاد قرارداد با شرکت‌های مذکور و ثبت تعهدات طرفینی در سامانه قراردادهای مستقر در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اضافه بها و سود اقلام مذکور را با توافق با طرف قرارداد به نحوی اصلاح نماید که زیان ناشی از عدم گردش منابع مالی در دوره‌ای زمانی تعیین شده شامل هزینه های مالی و نگهداری و بیمه ذخیره موضوع قرارداد را جبران نماید. **بدین منظور دولت مکلف است که مبلغ ۴۰۰ هزار میلیارد ریال و مبلغ ۷۰۰ میلیون یورو مازاد بر اعتبارات جاری ارزی و ریالی تامین و در اختیار وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی قرار دهد. سازمان غذا و دارو متعهد به تامین منابع ارزی و ریالی مورد نیاز در قرارداد های منعقد شده و تعهدات شرکت های مذکور در تامین ذخیره راهبردی موضوع قرارداد موکول به ایفای تعهدات قراردادی سازمان غذا و دارو در تامین بموقع منابع ارزی و ریالی مندرج در قرارداد میباشد.**